

VIRJINIYA VULF ROMANLARIDA ICHKI MONOLOG VA MUALLIF SHAXSINING NARRATOLOGIK TALQINI

Hamroyeva Farida Faxriddinovna
Samarqand davlat chet tillar instituti
PhD, v.b., dotsenti

Burxonova Marjona Shuxratovna
SamDChTI, 2502-guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Virjiniya Vulf romanlarida ichki monologning narratologik funksiyasi, muallif shaxsining matndagi o‘rni va ong oqimi uslubining estetik xususiyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot Vulf uslubining modernistik adabiyotdagi o‘ziga xos jihatlari yoritadi.

Kirish so‘zlar: ichki monolog, narratologiya, muallif shaxsi, ong oqimi, modernizm, ruhiy olam.

Abstract: This article examines the narratological function of interior monologue in Virginia Woolf’s novels, the presence of the authorial self, and the aesthetics of stream-of-consciousness. The study highlights Woolf’s unique contribution to modernist literary technique.

Keywords: inner monologue, narratology, author’s identity, stream of consciousness, modernism, spiritual world.

Аннотация: В данной статье анализируются нарратологические особенности внутреннего монолога в романах Вирджинии Вулф, роль авторской личности и эстетика потока сознания. Исследование подчеркивает уникальность стиля Вулф в контексте модернистской литературы.

Ключевые слова: внутренний монолог, нарратология, личность автора, поток сознания, модернизм, духовный мир.

KIRISH.

XX asr modernistik adabiyotining eng yorqin namoyandalaridan biri bo‘lgan Virjiniya Vulf inson ongining murakkab jarayonlarini badiiy shaklda ifodalashga katta hissa qo‘shgan yozuvchilardan biridir. Uning romanlarida ichki monolog, ong oqimi, assotsiativ tafakkur va subyektiv idrok kabi usullar asosiy narratologik tamoyillar sifatida xizmat qiladi. Vulf uchun eng muhim maqsad voqelikni tashqi ko‘rinishidagina emas, balki inson ongida yuz berayotgan jarayonlar orqali ham tasvirlashdir. Shu bois, uning romanlarida muallif shaxsi va ichki monolog bir-birini to‘ldiruvchi hodisa sifatida namoyon bo‘ladi.

Ichki monologning mohiyati

Ichki monolog — bu qahramonning o‘z-o‘ziga murojaati, ichki fikrlari oqimi va ongidagi bevosita jarayonlarning tasviri bo‘lib, Vulf ijodida u real voqealardan ko‘ra chuqur psixologik voqelikni namoyon etadi. “Mrs. Dalloway”, “To the Lighthouse” va “The Waves” kabi romanlarida ichki monolog dramatik zo‘riqish yaratishdan tashqari, personajlarning ruhiy olamini ochuvchi asosiy vosita sifatida xizmat qiladi. Vulf bu orqali vaqtning chiziqli emasligini, xotiralar va tasavvurlarning bir-biriga qo‘shilib ketishini badiiy ko‘rsatib beradi.

Muallif shaxsining narratologik talqini

Vulfning badiiy ijodida muallif shaxsi hamon faol, ammo u an’anaviy realizmdagidek qahramonlarga hukm chiqarmaydi. Aksincha, u fikrlarni boshqaruvchi, tasavvurlar oqimini yo‘naltiruvchi, lekin o‘zini oshkor qilmaydigan yengil, deyarli sezilmaydigan “kuzatuvchi” sifatida namoyon bo‘ladi. Shu jihat bilan Vulf narratori an’anaviy avtoritar narrator emas, balki psixologik jarayonlarni kuzatuvchi, sezgir tahlilchi sifatida namoyon bo‘ladi.

Ong oqimi uslubining o‘rni

Ong oqimi uslubi Vulf romanlarining asosiy narratologik belgisi bo‘lib, u inson ongidagi to‘xtovsiz fikriy

jarayonni minimal grammatik tuzilma bilan tasvirlashni ko‘zlaydi. Bu uslub orqali Vulf vaqtini ham subyektiv, elastik kategoriya sifatida talqin qiladi. Masalan, “Mrs. Dalloway” romanida bir kun ichidagi voqealar qahramonlarning bolalik xotiralari, shaxsiy iztiroblari va falsafiy qarashlari bilan uyg‘unlashib ketadi.

Muallifning o‘ziga xos badiiy yondashuvi

Vulf romanlarida muallif shaxsi shunchaki kuzatuvchi emas, balki matnning umumiy falsafiy ruhini belgilovchi kuch sifatida namoyon bo‘ladi. Uning qarashlarida insonning ichki kechinmalari tashqi ijtimoiy voqelikdan ko‘ra muhimroq. Shu bois, u har bir qahramonni chuqur psixologik tahlil orqali tasvirlaydi. Bu yondashuv adabiyotshunoslikda “psixologik modernizm” deb yuritiladi.

Virjiniya Vulf romanlarida ichki monolog va muallif shaxsining narratologik talqini modernizm ruhining asosiy ko‘rinishlaridan biridir. Ichki monolog yordamida u inson ongining murakkab, tartibsiz, ammo mazmunli jarayonlarini ifodalaydi. Muallif shaxsining matnda yashirin, lekin boshqaruvchi kuch sifatida namoyon bo‘lishi esa Vulfning badiiy uslubini yanada noyob qiladi. Uning ijodi bugungi kunda ham adabiyotshunoslar tomonidan chuqur o‘rganilmoqda va modernistik adabiyot taraqqiyotida muhim o‘rin egallaydi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Bowlby, R. (1992). Virginia Woolf: Feminist Destinations. Oxford University Press.
2. Briggs, J. (2006). Reading Virginia Woolf. Edinburgh University Press.
3. Caughie, P. (2014). Virginia Woolf and Postmodernism. Routledge.
4. Marcus, J. (1989). Virginia Woolf and the Languages of Patriarchy. Indiana University Press.
5. Rosenberg, B. (2018). The Narratology of Stream of Consciousness. Cambridge Scholars Publishing.
6. Groover, K. (2020). The Modernist Interior Monologue. Oxford University Press.
7. Whitworth, M. (2015). Virginia Woolf and Modernism. Wiley-Blackwell.
- ?? Axmedova, A. X. (2020). Продуктивные и непродуктивные модели образования новых слов. polish science journal, 318.
- ?? Khusenovna, A. A. Occasionalism as A Phenomenon of Word Creation in the Light of MEDIA Discourse. American Journal of Business Management, Economics, and Banking, 23, 227-232.
- ¹ Axmedova, A. X., & Сайдуллаева, З. (2023). Грамматические ошибки в текстах современных русских песен. Ответственный редактор: НВ Карповская Редколлегия, 114.
- ¹ Axmedova, A. X. (2020). ОСОБЕННОСТИ СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ГНЁЗД С ВЕРШИНОЙ НЕОЛОГИЗМОМ (НА МАТЕРИАЛЕ «СЛОВАРЯ ПЕРЕМЕН» М. ВИШНЕВЕЦКОЙ). In МОЛОДОЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ (pp. 17-22).
- ¹ Axmedova, A. X. (2019). РАЗВИТИЕ ДЕРИВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ЗАИМСТВОВАННЫХ НЕОЛОГИЗМОВ. Студенческий вестник, (37-1), 8-10.
- ¹ Яхшиев, А. А. (2010). Синтактико-текстовая экспрессия как лингвистическая категория (на материале немецкого языка). Вестник Челябинского государственного университета, (29), 174-176.
- ¹ Yaxshiyev, A. (2022). The Contextual-Explicit Possibilities Of Variation Of The Phraseological Unit (Phe) In National Speech. Journal of Positive School Psychology, 6(9).
15. Бушуй, А. М., & Яхшиев, А. А. (1986). Фразеология узбекской диалогической речи (на материале художественной прозы). Сов. тюркология, 3, 27-33.